

Nota: Resultaten van het proefputtenonderzoek aan de Zuivelmarkt te Hasselt



**Stephanie Cousin
Wouter Yperman**



Colofon

Nota: Resultaten van het proefputtenonderzoek aan de Zuivelmarkt te Hasselt
--

Initiatiefnemer:	Steps Real Estate
Projectleiding:	Annelies De Raymaeker
Erkend archeoloog:	Wouter Yperman
Auteurs:	Stephanie Cousin
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bvba (tenzij anders vermeld)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bvba mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

Studiebureau Archeologie bvba
Bietenweg 20
3300 Tienen
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2018, Studiebureau Archeologie bvba

Inhoudsopgave

1. Samenvatting van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem	p. 3
2. Verslag van resultaten: proefputtenonderzoek	p. 9
2.1 Beschrijvend gedeelte	p. 9
2.1.1 Administratieve gegevens	p. 9
2.1.2 Archeologische voorkennis	p. 11
2.1.3 Onderzoeksopdracht en vraagstellingen	p. 11
2.1.4 Afbakening van het te onderzoeken gebied	p. 12
2.1.5 Vooropgestelde onderzoeksmethode en -technieken	p. 14
2.1.6 Afwijkingen t.a.v. de vooropgestelde onderzoeksstrategie en -methodes	p. 15
2.2 Assessment	p. 17
2.2.1 Landschappelijke gesteldheid	p. 17
2.2.2 Beschrijving van de sporen	p. 23
2.2.3 Vondsten	p. 31
2.2.4 Natuurwetenschappelijke staalnames	p. 33
2.2.5 Datering en interpretatie van het onderzochte gebied	p. 33
2.2.6 Impactbepaling van de geplande werken op het bodemarchief	p. 39
2.2.7 Beantwoording onderzoeksvragen	p. 39
3. Programma van maatregelen	p. 41
3.1 Administratieve gegevens	p. 41
3.2 Gemotiveerd advies	p. 42
3.3 Programma van maatregelen voor een opgraving	p. 43
Bibliografie	p. 45
Plannenlijst	p. 47
Bijlagen	p. 53
Bijlage 1: Sporeninventaris	p. 55
Bijlage 2: Vondsteninventaris	p. 57
Bijlage 3: Fotoinventaris	p. 59
Bijlage 4: Profielinventaris	p. 61
Bijlage 5: Allesporenplan	

3. Programma van maatregelen

3.1 Administratieve gegevens

Initiatiefnemer	STEPS Real Estate
Aanleiding:	Deze nota vormt een deel van het uitgesteld traject van de eerder opgemaakte archeologienota (ID 1631; projectcode 2017A52). Deze kadert een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag voor een projectgebied dat in een vastgestelde archeologische zone ligt. Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 1.355 m². Daarmee valt de vergunningsaanvraag binnen de aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 100 m² of meer bedraagt en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen 300 m² of meer bedraagt en waarbij de betrokken percelen geheel of gedeeltelijk gelegen zijn in archeologische zones (Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, het Onroerendergoedbesluit van 16 mei 2014 en de Code van Goede Praktijk). In het programma van maatregelen werd een zone geselecteerd voor verder onderzoek in de vorm van proefputten. De oppervlakte van deze geselecteerde zone bedraagt ca. 1.072 m².
Actoren	Studiebureau Archeologie bvba OE/ERK/Archeoloog/2015/00002 Wouter OE/ERK/Archeoloog/2015/00056 Stephanie Cousin
Locatie:	Hasselt, Zuivelmarkt (fig. 3.1) Bounding box: punt 1: x= 218213, y= 180501 punt 2: x= 218248, y= 180548 Hasselt, Afd. 1, Sectie H, nrs. 233M, 242L, 235W, 235V, 238N, 241D
Relevante termen¹⁶:	Proefputtenonderzoek, stadscontext, kelders, stadswoningen
Verstoorde zones:	Op basis van het bureauonderzoek was het niet duidelijk of er zich al dan niet recente kelders onders de aanwezige bebouwing bevond¹⁷. Bij het de afbraak van de gebouwen en verwijderen van de verhardingen bleek dat een relatief grote zone bestond uit een recente kelders (waarvan de westelijke kelder een oppervlakte van ca. 98 m² had) en een ondergrondse mazouttank (fig. 3.1). Uit het proefputtenonderzoek bleek dat er grote recente verstoringen aanwezig zijn binnen de grenzen van het projectgebied.

¹⁶ Thesaurus: <https://inventaris.onroerendergoed.be/thesaurus>

¹⁷ Deville et al., 2017.

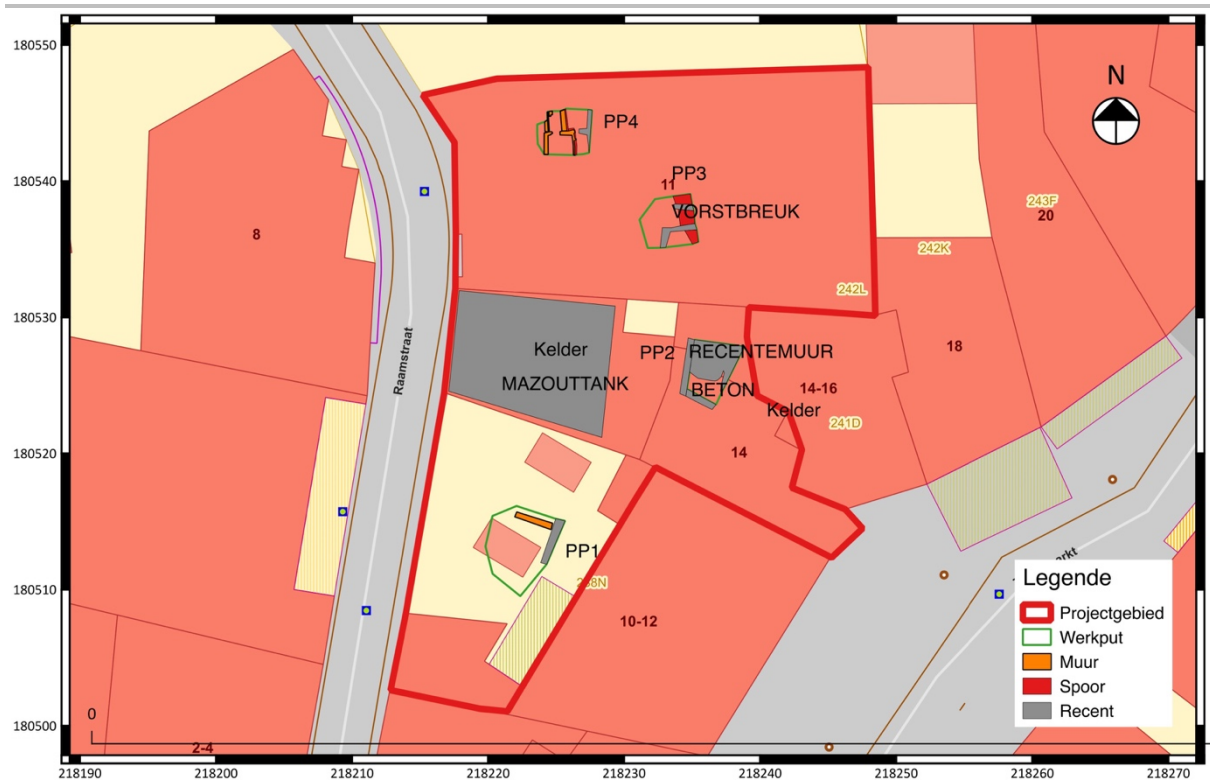


Fig. 3.1: Situering van het projectgebied op het kadasterplan met aanduiding van de aangelegde proefputten en sporen (©CADGIS).

3.2 Gemotiveerd advies

In januari 2017 werd door *ArcheoPro Vlaanderen bvba* een archeologienota (ID 1631) zonder ingreep in de bodem (bestaande uit een bureauonderzoek, projectcode 2017A52) ingediend naar aanleiding van een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag voor een terrein ter hoogte van de Zuivelmarkt in de het centrum van de stad Hasselt (prov. Limburg)¹⁸. Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek werd een Programma van Maatregelen (PVM) opgemaakt voor de uitvoering van een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem in de vorm van proefputten. Het vooropgestelde proefputtenonderzoek in uitgesteld traject werd uitgevoerd door *Studiebureau Archeologie bvba* op 8 juni 2018 (projectcode 2018F69; fig. 3.1).

Op basis van het uitgevoerde proefputtenonderzoek wordt beargumenteerd dat een vervolgonderzoek in de vorm van een opgraving niet nuttig/noodzakelijk is. Er werd vastgesteld dat er geen archeologisch relevante vindplaats(en) aanwezig is/zijn op het terrein. Onder een of meerdere de antropogene ophogingshorizonten werd onmiddellijk gestoten op een C-horizont. Een aanzienlijk deel van de ondergrond en het archeologisch relevant niveau is ook structureel verstoord door de aanleg van recente kelders en ondergrondse mazouttank in het centrale deel van het projectgebied. De aanwezigheid van een dergelijk verstoord bodemprofiel is te wijten aan het recent grondgebruik

¹⁸ Deville et al., 2017.

(aftopping/ophoging/vergraving van het terrein). De weinige aangetroffen sporen bevestigen de verwachting zoals opgesteld in de bureaustudie, nl. de aanwezigheid van structuren geassocieerd met de historische bebouwing in de 19^{de} eeuw en de eerste helft van de 20^{ste} eeuw en dit aan de straatkant. Er zijn geen indicaties dat er zich binnen het projectgebied (straatkant en achtererven) resten of structuren bevinden die ouder zijn dan de aangetroffen 18^{de}-19^{de}-eeuwse muurresten (er wordt dus geen complexe stratigrafie, zoals typerend voor stadscontext, verwacht). Er werden echter geen sporen aangetroffen die gelinkt kunnen worden aan het voormalige begijnhof. Verder onderzoek zou bovendien een ruimtelijk versplinterd beeld opleveren aangezien het centrale deel van het terrein zeer zwaar verstoord is door de aanleg van recente kelders, de uitgraving voor een mazouttank en de aanleg van ondergrondse leidingen. De archeologische waarden binnen de grenzen van het projectgebied dragen niet bij aan de kenniswinst en beantwoorden aan de verwachte archeologische structuren zonder een relevante kennismeerwaarde te bieden. Er wordt dan ook geen programma van maatregelen voor een opgraving opgesteld.

3.3 Programma van maatregelen voor een opgraving

Niet van toepassing.